

saa højt op som i andre, mere heldigt stillede Byer, hvis Arbejderbefolkning er mindre fluktuerende og mindre udannet hjemmefra. De største Skole-Udgifter vilde ikke kunne forhindre, at forbigaaende tilstedeværende Daglejere føre deres skolepligtige Børn til Arbejde, og at den store Mængde Analfabeter, der befinder sig blandt de Voxne, som strømme til Byen, trykker hele Byens Gennemsnits-Dannelsesgrad ned. Saaledes repræsenterer Hovedstadens intellektuelle og moralske Tilstand ikke udelukkende egen Fortjeneste og egen Skyld, men afspejler tillige de i det hele Land herskende Forhold.«

A. P.-St.

Lønbevægelser og Strejker i Schweiz siden 1860.

En Oversigt herover indeholdes i det Schweiziske Arbejdersekretariats Aarsberetning for 1894. Det er et betydeligt Arbejde, der er nedlagt i denne lille Bog, og om det end ikke har kunnet undgaas, at Fremstillingen paa mange Punkter har faaet en bestemt Partifarve, vil det store Raamateriale, som her er samlet, dog altid være af Værdi for den, der vil studere Arbejderbevægelsernes Historie fra Grunden.

saa højt op som i andre, mere heldigt stillede Byer, hvis Arbejderbefolkning er mindre fluktuerende og mindre udannet hjemmefra. De største Skole-Udgifter vilde ikke kunne forhindre, at forbigaaende tilstedeværende Daglejere føre deres skolepligtige Børn til Arbejde, og at den store Mængde Analfabeter, der befinder sig blandt de Voxne, som strømme til Byen, trykker hele Byens Gennemsnits-Dannelsesgrad ned. Saaledes repræsenterer Hovedstadens intellektuelle og moralske Tilstand ikke udelukkende egen Fortjeneste og egen Skyld, men afspejler tillige de i det hele Land herskende Forhold.«

A. P.-St.

Lønbevægelser og Strejker i Schweiz siden 1860.

En Oversigt herover indeholdes i det Schweiziske Arbejdersekretariats Aarsberetning for 1894. Det er et betydeligt Arbejde, der er nedlagt i denne lille Bog, og om det end ikke har kunnet undgaas, at Fremstillingen paa mange Punkter har faaet en bestemt Partifarve, vil det store Raamateriale, som her er samlet, dog altid være af Værdi for den, der vil studere Arbejderbevægelsernes Historie fra Grunden.

Naar Aaret 1860 er valgt til Udgangspunkt, har dette vel til Dels sin Grund i Vanskeligheden ved at skaffe Efterretninger om, hvad der før den Tid er passeret paa det paagældende Omraade, men dette Tidspunkt er ogsaa valgt, fordi den moderne Arbejderbevægelse først da begyndte at give sig Udtryk i Schweiz. Før den Tid traadte Lov- og Politiforbud, selv i det frie Schweiz, ofte hindrende i Vejen for Dannelsen af Arbejderkoalitioner, ja endog langt senere hæmmedes Arbejdernes Sammenslutninger paa mangfoldige Maader i deres Virksomhed. Man ser da ogsaa, at den første 5aarige Periode 1860—64 kun har ialt 14 Lønbevægelser og Strejker at opvise*). Allerede i det følgende 5aar stiger Antallet til 49, og i 1870—74 kulminerer det foreløbig med 85 Bevægelser. Der følger saa en rolig Periode fra Midten af Halvfjerdserne til Midten af Firserne: i 1875—79 var Antallet af Bevægelser 24 og i 1880—84 endog kun 10. Det sidste Decennium frembyder derimod et betydeligt Antal Arbejdsstridigheder, i 1885—89: 122 og i 1890—94: 216. Vi tro dog, at man faar det karakteristiske bedre frem ved at dele det paagældende Tidsrum paa følgende Maade:

*) Det maa dog bemærkes, at det navnlig for den ældre Tids Vedkommende er sandsynligt, at adskillige Bevægelser have unddraget sig Opmærksomheden.

Tidsrum:	Gennemsnitligt Antal Arbejdsstridigheder om Aaret:
1860—67.....	3,0
1868—75.....	16,8
1876—84.....	2,7
1885—94.....	33,8

Det er en gammel Erfaring, som ogsaa her finder Bekræftelse, at økonomiske Stagnationsperioder frembyde rolige Arbejderforhold, baade fordi Organisationerne lammes baade moralsk og økonomisk, og fordi Arbejderne erkende, at det vilde være haabløst at rejse en Kamp.

Beretningen deler samtlige 520 Arbejdsstridigheder i tre Klasser, nemlig Lønbevægelser uden Strejke, Angrebsstrejker og Forsvarsstrejker. De førstnævnte ere de talrigste, navnlig i de seneste Aar, hvori man tør se et Tegn paa, at Kampen mellem Arbejdsgivere og Arbejdere — om den end ikke er mindre heftig end før — saa dog føres med mere Forstand og mere Beherskelse fra Arbejdernes Side. Den fastere og mere centraliserede Organisation kan vel ogsaa tilskrive sig en Del af Æren herfor.

Af samtlige Bevægelser skulle 278 have bragt Arbejderne et fuldt ud gunstigt Resultat, 60 skulle have været delvis gunstige, 116 ugunstige, og for 66 er Resultatet ubekendt.

Med Hensyn til Stridens Genstand skelnes der imellem Kampe for Forbedringer og Kampe mod Forværelser i Arbejdsforholdene. Størst Interesse har ubetinget Bevægelsen for Indskrænkninger i Arbejdstiden. De herhen hørende Stridigheder gruppere sig

navnlig om Aarene 1872—73 og 1890—91; i begge Perioder kæmpedes der fortrinsvis for 10 Timers Arbejdsdagen, men i Halvfjerdserne gik Fordringerne dog i mange Tilfælde kun ud paa en Nedsættelse af Arbejdstiden til 11 Timer, medens de aller seneste Aar fremvise en Del Bevægelser for en 9 Timers Dag. Af denne Art af Strejker betegnes det langt overvejende Antal som gunstige for Arbejderne.

Det interessante Spørgsmaal, hvad Strejkerne have kostet, har Beretningen desværre maattet lade ubesvaret.

A. J.
